

מהסויטות על במה אל ההרקדות לכולם

דני עוזיאל, רקדן ומדריך

בשנות החמישים, רקדן בלט מוביל בשם **י. משיח** שהופיע באופרה הישראלית, עבר תאונת דרכים וכתוצאה מכך, לרוע המזל, נאלץ לעבור קטיעה של אחת מרגליו. רבים מאמני התיאטרון בישראל – זמרים, רקדנים, שחקנים – החליטו לארגן הופעת התרמה עבורו בזירתרון (אמפיתיאטרון גדול) ברמת גן והלהקה המרכזית הוזמנה לקחת חלק בהופעה. זו הייתה הופעת הבכורה של הלהקה המרכזית והצגנו סוויטה של ריקודים פרי יצירתו של כרמון המורכבים מ"מי יבנה בית", "ימין ושמאל" (אורחה במדבר) ו"אל תירא". מחרוזת זו הפכה לאחד מריקודי הבמה הידועים ביותר והיא עובדה ע" להקות שונות ברחבי העולם.

הגרסה המורכבת של התלבושות וסגנון השיער עם ה"קוקו" הארוך לבנות, הפכו לחותם מזהה של קבוצות מחול ישראלי בכל מקום. לאחר שמופע-אירוע ההתרמה הסתיים, שני עיתונאים הגיעו

פגשתי את **יונתן כרמון** באמצע שנות החמישים, בקפה כסית שבתל אביב. בימים ההם **יואב ומירה אשריאל** היו הכוריאוגרפים של קבוצת המחול של הפועל תל אביב, בה הייתי רקדן. באותה עת החל יונתן לארגן קבוצה המורכבת מטובי הרקדנים בישראל. קבוצה זו הפכה ל"להקה המרכזית של ההסתדרות", שהייתה אז תחת ניהולה של **תרצה הודס**.

יונתן ביקש ממני להצטרף ללהקה ואני נענתי להזמנתו בשמחה רבה. לעולם לא אשכח את החזרה הראשונה. בזמן החימום, הקבוצה תרגלה "סיבובי שנה" של בלט – סיבובים מהירים על שתי הרגליים מפנית אחת בחדר לפינה האלכסונית. לרקדנים המיומנים היה טבעי ונוח, בזמן הסיבוב, להישאר מפוקסים בזמן הסיבוב ולכן לא איבדו את שיווי משקלם. אלה מאיתנו שהיו ללא ההכשרה בבלט, מצאו עצמם מתפזרים לכל עבר בחדר! עם הזמן יונתן הביא אותנו לרמה שבה יכולנו לבצע את הסיבובים בנוחות.

היה זה אחד מכישרונותיו הגדולים. הוא יכול היה לזהות את היכולת הבסיסית של רקדנים מטבעם, ללא הרקע הטכני, ולהביאם לרמת ביצוע גבוהה, מבלי שיאבדו את חוש הריקוד הטבוע בהם. יונתן הצליח למזג יכולות טכניות ותכונות טבעיות אצל הרקדנים וכך יצר את הרוח המיוחדת והספונטנית ששבתה את הקהל.

בין אם באנו מרקע מקצועי או חובבני, הוא ציפה שנערוך חזרות כמו מקצוענים ושנתרכז בכל תנועה שלו. בכדי להמחיש נקודה זו, כשיונתן

הציג את הריקוד "הרועה הקטנה" כחלק מסוויטת מחול "הרועה", שאל אחד הרקדנים "באיזו רגל אנחנו מתחילים?" התשובה הייתה: "שב" ואז ביקש יונתן מרקדן אחר שייקח את מקומו והצהיר כי "אם אתה רוצה לרקוד איתנו אתה צריך לדעת איך לעקוב אחר צעדיי במדויק".

דני עוזיאל בריקוד הזוגות של כרמון, "עלם וסוסתו", בלהקת "הפועל תל אביב", 1959

"הוא עיצב אותי כרקדן בעל תשוקה ליהנות מהריקוד ולהפיץ את הרוח העליזה והאנרגטית שאפיינה אותו."

היום הם עדיין נרקדים בהרקדות בכל רחבי העולם. זאת למרות התנגדותם הראשונית של כמה רוקדים שדבקו בסגנון המסורתי והתנגדו לשינויי סגנון בריקודי העם הישראליים, החברתיים. וכל השאר היסטוריה!

כשעזבתי את ישראל לארה"ב ב-1961, **יונתן גבאי ז"ל**, שגם הוא הופיע בלהקה המרכזית, החליט להציג גם בהרקדות בחיפה כמה מריקודי העם האלה שעובדו מיצירתו של כרמון.

כשהגעתי לארה"ב והתחלתי להעביר סדנאות בניו יורק, הצגתי תשעה ריקודים נוספים של כרמון שעובדתי מתוך מחרוזת ההופעה: ריקוד מעגל - "נד אילן" (<http://bit.ly/2W4ivrK>), ושמונה ריקודי זוגות: "מזורקה ישראלית" (<http://bit.ly/3cQeTiW>), "שיבולת בשדה" (<http://bit.ly/2TWRJ1Z>), "גוזי לי" (<http://bit.ly/3cTajAs>), "עלם וסוסתו" (<http://bit.ly/2TYVMKV>), "מעמק לגבעה" (<http://bit.ly/2xvqj1X>), "מי יבנה בית", "מחול היין" (מחול הכרם), ו"שירו השיר". סך הכל היו שנים עשר ריקודים של כרמון שעובדתי והכנסתי לפרטואר ריקודי העם.

ב-2005, כחלק ממחווה מיוחדת שנערכה לכבודי במחנה המחול "הילולים" בניו יורק, הפתיע אותי גדי ביטון כשהזמין את יונתן לבוא מישראל לחגוג איתי אחרי כל כך הרבה שנים. מחווה זה היה עבורי מרגש ביותר וכשהציגו את יונתן על רחבת הריקודים במחנה, התחלתי לבכות.

יונתן כרמון ממש שינה את חיי. הוא עיצב אותי כרקדן בעל תשוקה ליהנות מהריקוד ולהפיץ את הרוח העליזה והאנרגטית שאפיינה אותו. הוא תמיד עודד אותי להשתפר יותר ויותר, במיוחד כאשר חסר לי הביטחון.

הוא הצליח! תודה לך יונתן, על המתנה המיוחדת שנתת לי ולרבים אחרים בעולם המחול. 🙌

מימין: יונתן כרמון, דני עוזיאל ושלמה ממן

לאחורי הקלעים בכדי לוודא שאכן אנחנו ישראלים מכיוון שהאנרגיה והרוח שלנו היו כה יוצאים מן הכלל.

לאחר זמן מה, כשיואב ומירה עזבו את הפועל תל אביב, קיבלתי להוביל את ההרקדה הפתוחה ואת קבוצת המחול. ביקשתי מיונתן ליצור כוריאוגרפיה לקבוצת המחול. הוא קיבל את ההצעה ויצר כמה סוויטות מחול חדשות. ב-1960, הוזמנה הקבוצה להופיע בקפריסין. זו הייתה קבוצת חובבים הראשונה מישראל להופיע שם.

בזמן שהובלתי את ההרקדות בהפועל תל אביב, החלטתי להציג שלושה מריקודיו של כרמון שעובדתי מתוך הסוויטה איתה הופענו: "הרועה הקטנה" (<http://bit.ly/3aO4rXz>) ו"אל תירא" (<http://bit.ly/2W5X1eg>) כריקודי מעגלים ו"ימין ושמאל" (<http://bit.ly/2xysAmN>) (אורחה במדבר) כריקוד זוגות. ריקודים אלה התקבלו בהתלהבות רבה כשהוצגו לראשונה לפני למעלה מ-60 שנה ועד

יונתן כרמון:

"אם אתה רוצה לרקוד איתנו אתה צריך לדעת איך לעקוב אחר צעדי במדויק".